

PEREGRINACIO  
DEL VENTUROS  
**PELEGRI,**  
AB LAS COBLAS DE  
la Mort , ara de nou  
corregidas.



GERONA :

---

En la Imprenta Real de BRO ,  
en los quatre Cantóns.

Res 35364 - 2 / 3

36.6 - 6.6

2

146.0  
7.0

36.5

31.29

888.6 - 66.60

26.0 - 10.0

000.0

13

199.26

89.63

937.96.0

199.4

36.6

18.8

18.2

24

48

4.8

46.4

13.94

1.4

32

2.32

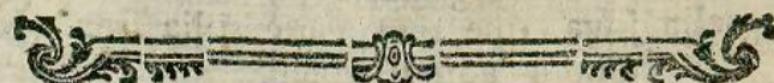
1.2

3.985

87.04

1.9

2



# COMENSA LO LLIBRE

del venturós Pelegrí



PER alcançar lo que tant val,  
aquell tresor perpetual de Paradis,  
determiní passar Paris, y Lombardia  
peregrinant ab fantasia de arribar en Roma  
per guanyar lo Jubileu,  
aquell grau be que ab poch preu,  
guayan ara,

4 Peregrinació del  
aquella joya que tant cara solia ser.

Per cumplir aquest voler,  
no paraba;  
ans ab llarchs passos caminaba  
grans jornadas,  
no reposant en las posadas  
sino de nit.

Essent un dia jo partit desde Pavia,  
un Disapte ja gran dia , y lo Sol alt,  
volent reparar est defalt de caminar,  
passí sens veurer ni menjar,  
per fer camí,  
de la qual cosa me penedí  
estretament,  
per quant se mogué un gran vent  
ab molts nuvols  
los ulls me tapaba la pols ab veritat.

Mogues après gran tempestat  
de trops , y llams,  
ab tantas ayguas,  
que los camps eran estanys.

Caminant jo ab tals afanys,  
y aspredats,  
vehentme tot ple de pecats,  
y mort de fret,  
de cert creya,  
que ab tal estret me moriria,  
per quant la nit ne venia,

quins.

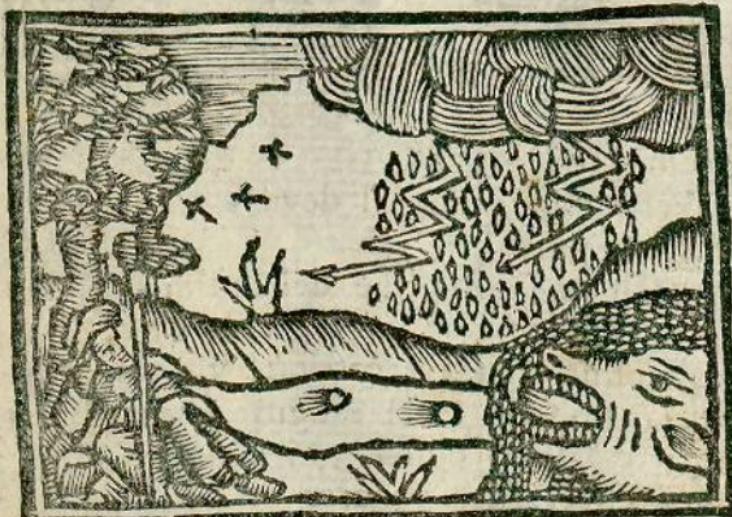


quim daba espant.

Perdut lo camí , al devant  
viu un pinar,  
tant alt , y fosch , que del mirar  
restí espantát :  
trobantme en tal necessitat , y sens camí :  
pensar podéu qual estigui en tal desert,  
no viu algun cubert , ni aduar,  
hont me pogues reparar  
de aquell mal temps ,  
y passant dayguas los estrems  
vingué gran neu ;  
las tenebras me eran greu , car no vehia ;  
anant

*Peregrinació del  
anant à cada pas cahia molt lletjament.*

Per la qual rahó forçadament  
agui de parar,  
y comencí à invocar ma Advocada,  
aquella Verge coronada Mare de Deu,  
pregant ab temerosa veu  
nom deixas morir  
sens confessar ni penedir lo meu pecàt,  
dient: Senyora pietat hajau de mi,  
puix sabeu fas aquest camí ab bon intent.



Estant ab tal rahonament dejus un Pi  
sobrat de mals me adormí, sols un petit,  
tot arronçat, esterit, y tremolant,

los

los trons me daban espant, y feredat.

A mitja nit la tempestat se reposá;  
y prop de mi sentí un Cá fort hudolar,  
sentintlo, vaigme despertar tot alterat,  
vehentme aixi rodejat de Passions  
comencí à dir oracions  
ab juntas mans.

Pregant à Deu, y à tots los Sants  
fossen ab mi:  
passat poch temps après sentí  
fort gemegar.

No cessant lo Cá de hudolar  
ab crit cruel:  
pensí que bastaba al Cel  
aquell seu crit tant temerós,  
diguì: Senyor gloriós,  
siau ab mi,  
no muyra jo assí de tal espant;  
vullaume ser ajudant  
Mare de Deu.

O Senyora no me olvideu  
à mi pobret,  
nom olvit en tant gran estret  
vostra Mercé,  
nom olvideu abrigaume  
vostre mantell.

Nom olvidéu, jo so aquell gran pecador  
qui<sup>s</sup> tinch après de mon Senyor

Deu

Peregrinació del  
Deu vostre Fill,  
per refugi de tot perill , y segur port.

Vos mon repós sou , conort , y alegría,  
ò sagrada Verge Maria , Vos nom manqueu  
puix may me faltau nom dexeu en tal desert.



Dit açó sentim cubert de gran valor,  
lo gran espant ; y cruel por me fou passat,  
ab gran esfors me tuy alçat per escoltar  
aquel horrible gemegar , que vaig sentir  
lo qual jo comencí de caminar , pera saber  
qual cosa poria ser aquell gemech.

De hont tot fos home llech, y poch previst,  
digui : De part de Jesu-Christ crucificat,  
lo qual per nos ses encarnat,

y mort en Creu,  
 mano que tot lo esser teu digues à mi,  
 qui ets , y perque estàs assi ab tant treball  
 protestant que nom fases mal,  
 nim danyes res.

De part de aquell qui per pau es te comanat  
 me respengues la veritat del quet diré,  
 y de quant te interrogaré dones rahó,  
 si ets bona cosa , ò no : si bona ets,  
 demana que vols , y tant prest te será dat :  
 si mala cosa ets , malvat llunyat de mi,  
 y nom destorbes lo camí , mal enemich.

*La Anima*

Respon la veu : O mon amich no hajau por,

B

Ani-

*Peregrinació del  
Anima so , que pas dolor , y gran torment,  
dins Purgatori cruelment  
so atormentat.*

*Lo Pelegrí*

Diguíli jo : per quin pecat  
passas tal pena ?

*La Anima.*

Perçó que no fiu esmena  
de un gran pecat,  
per lo qual mon Pare es damnat  
eternalment ;  
é jo à ell succehint report lo mal.

No es dolor que se iguale en aquest mon ;  
clavat estich en un gran torn  
per mon defalt ,  
ara som baix , ara som dalt  
per los estremps ,  
tormentantme uns mals frets vents ,  
quem fan rodar  
en lo dit torn , hil fan baixar  
ab gran furor ;  
passànt per llochs plens de pudór ,  
y sucietat ,  
terribles , y de feredat , per ser tot fosch .  
Pujant lo torn , pas per un lloch ,  
ques molt estret ,  
fregant per una paret ,  
quim atormenta

per

per ser ple de claus ab punta,  
quem fan cridar,  
y així pujant tinch de passar  
un molt fret gel.

Y com so casi prop del Cel ;  
torno à baixar  
per un tal lloch que del contar  
resto espantat,  
ple de sofre , y pega mesclat,  
que put tant fort ;  
y no tinch altre conort , que es pensar,  
com à cert temps tinch de voltar  
aquell gran pern,  
apres haver lo be etern de Paradis :  
perçó germá siaus avis  
lo queus he dit.

*Lo Pelegri.*

Ara digasme esperit :  
Per quin pecat  
dius que ton Pare es damnat  
en lo Infern ,  
ahont está sots lo gobern  
de Llucifer ?

*La Anima.*

Perçó que fonch gran usurer  
mercadejant ,  
entre gent pobre contractant  
sens pietat ,

*Peregrinació del  
exercint molta cruetat  
ab quant ha fet :  
en temps de gran fam , y destret,  
se feu molt rich.*

Era molt avar , y molt rich , y envejós ,  
tant que may tingué repós  
son apetit ,  
replegant de dia , y nit  
or , y argent ,  
perçò Deu Omnipotent la condemnat .

*Lo Pelegrí.*

Que ton Pare sia damnat  
gran rahó es ,  
puix tant lleitg pecat ha comés  
contra al prohisme ,  
car no pertany à qui te crisma  
fet actes tals ;  
mes que culpa tens tu en los mals  
que ell hage fet ,  
per esser aixi tot desfet , y maltractat ?

*La Anima.*

No sies maravellat , jo to diré ,  
y mes avant te mostraré evidentment  
com jo meresch aquell torment ,  
y majors mals .

Damnats serán aquells , los quals  
son usurers :  
damnats serán los hereters ,

que

que ells farán,  
 si ja donchs no satisfarán fins à un diner;  
 y lo que mor sens satisfer va dins lo foch  
 del Infern , hont lo gran , y poch  
 son atormentats ;  
 y tots los qui bens mal guanyats  
 possehirán,  
 ab llurs Pares penas haurán  
 eternalment,  
 hont los tractaràn aspramént.

Guarden que fan,  
 car perçò pas pena gran,  
 que fuy hereu  
 dels bens de mon Pare , que feu la usura,  
 car sino per la Verge pura , Mare de Deu,  
 també fora dins lo Infern greu  
 ab mon Pare ;  
 mes fuy de la Verge Mare  
 molt gran devor.

Per lo semblant temps ha molt poch  
 quem foren dats  
 los terribles bens mal guanyats  
 per Curadors :  
 car essent jo de edat menor  
 al temps que morí  
 mon Pare , deixá un seu cosí , y altres dos  
 Curadors , y marmessors , que man nudrit ,  
 y poch ha man restituhit la heretat

y per lo semblant man casat no ha un any ;  
y somne confessat enguany  
ab un sant hom,  
Fra Nicolau es lo seu nom,  
quim feu votar,  
que hagues de renunciar la heretat,  
altrament seria damnat eternalment.

E jo jurant ab Sagrament loy prometí,  
mes dins pochs dias me morí  
cuytadament,  
que no pogui fer Testament, ni satisfer,  
ni manar à mon Hereter que satisfes,  
ni lo que manà mon Confés jo he servat,  
y perço fora damnat en lo Infern,  
ahont fora estat etern  
lo torment meu,  
mes la humil Mare de Deu  
ma recaptat :  
ab tot açò so condemnat, segons he dit.  
Perçò vos prech germà amich,  
me vullau dar  
los perdons, que anau à guanyar  
al Jubileu,  
y pregar al Fill de Deu, que ell me perdó.

O germá, si tu fas açò

de ahont me trauràs ?

de quanta pena me llevaràs,

y quant treball ?

de

de quant dolor , y esmay , de quin devis?  
 y com seré en Paradís no cessaré,  
 pregant per tu , nom cançaré dia , y nit,  
 puix hauràs tret mon esperit  
 de tant de mal.

*Lo Pelegrí.*

Ab cor franch , y lliberal , y de bon grat  
 te don quant tu mas demanat  
 dels dits perdons,  
 y totas las oracions que jo diré,  
 y lo merit que jo guanyaré tot serà teu.

*La Anima.*

Lo gallardó hages tu de Deu,  
 germà amich,  
 y no de mi , puix no estich en llibertat.

Lo gran be que tu mas dat  
 jo nol meresch,  
 mes de agrahir , tant ho agrahesch  
 com puch agrahir.

*Lo Pelegrí.*

Molt vos prech me vullau dir  
 ques lo ques sent,  
 que hudola terriblement , com si fos Cá ?

*La Anima.*

Mon Pare , lo qual está  
 dins en lo foch,  
 al qual no tenen un poch  
 lo tormentar,

per-

*Peregrinació del  
perçó lo sentiu hudolar incessantment,  
car ell volgué eternalment  
exèrcir mal,  
perçó haurà pena eternal  
ab los damnats.*

*Lo Pelegrí.*

Digaume Anima : quins pecats  
son los mes grans,  
que poden fer los Christians  
contra son Deu ?

*La Anima.*

Lo major pecat mes greu,  
que poden fer,  
es no satisfer los mals , y torts.

Apres son sinch pecats molt forts,  
y culpas lletjas.

Primerament son los heretges,  
y malfactors,  
qui treballa en posar errors en nostra Fé,  
y los Sodomítas també , hil que no creu,  
lo qui trau burla , y menyspreu  
dels despullats.

Tots estos mesquins serán damnats  
eternalment.

*Lo Pelegrí.*

Quin be pot fer mes excelent lo Christiā  
per lo qual meresca la salvaciò ?

*Lo*

*La Anima.*

Sapies , que lo acte mes bo,  
quel hom pot fer,  
es cumplir lo sant voler de Jesu-Christ,  
y aço tots ho tenim vist,  
tant bons , com mals.

Mes son sinch bens Espirituals  
plasents à Deu ;  
ço es , amar al Poble seu , fentli socòs :  
esser misericordiós , y molt humil,  
y avorrir de aquest mon vil  
tots los delits,  
y de la carn los apetits , y aaxis sereu  
accepte à Jesus ver Deu : perçó farás  
de recordarten quant porás.

Del quet tinch dit,  
guarda nou poses en oblit  
tant com viurás ;  
siu manifestas guanyará  
merit molt gran.

Perque lo mon no te engany,  
te he avisát,  
poch satisfent lo que mas dat  
de tant gran preu.

*Lo Pelegrí.*

Suplicte per amor de Deu  
quem vulles dir,  
quina cosa es lo morir , y com se fa,

*La Anima.*

Nom demanes semblants dolors,  
que sols pensar,  
me fa lo torment aumentar , y lo dolor ;  
no es al mon pena major , que lo morir,  
no es gemech , no es suspir que se compar  
quant la mort enten separar tal unió,  
de la qual separació Deu solament  
es lo qui pot dar entenent lo cruel pas  
de aquell horrible traspás trist de la mort,  
de la qual no escapá Samsó fort,  
ni Salomó,  
ni Alexandre , ni Scipiò , ni Annibal,  
ni lo Poeta Juvenal , ni altres tals  
escaparen de semblants mals,  
hu solament.

Mes no obstant aquest torment  
que jo sufri,  
per lo quem darás te vull dir  
lo meu traspás.

Has de entendrer que jo llas  
prengui muller,  
una jove de gran aver , y molt gentil,  
ab la condició humil , y amorosa,  
alegre , plasent , y graciosa :  
ò que muller !

viviam ab gran plaer , triunfant,

menjant,

menjant, bebent, dormint, rient, y jugant,  
ab gran delit.

Estant los dos posats al llit pera dormir,  
en lo qual no curavem de dir oracions,  
parlant las conversacions de va plaher,  
que los amichs solen haver  
ells entre sí.

Aprés de haverho jo fet aixi, ja enfadat,  
posim de altre costat per reposar,  
y dormint me sentí tocar una fredór,  
la qual me tocá en lo cor, him desperti.

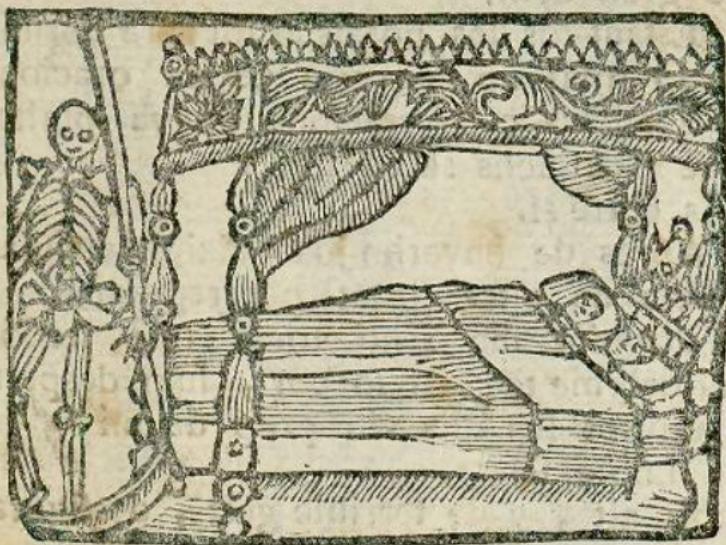
Obrint los ulls viu prop de mi  
un home ferest,  
molt alt, y de terrible gest, desfigurat  
negre, y tot descarnát:  
quant lo mirí  
totas mas forces jo perdí:

Volguim girar  
per ma muller despertár, y no poguí  
llavors jo li diguí: vesten malvat;  
que vols, ni perque ets entrat,  
qui eres tu?  
car así no entra ningú sens mon voler,  
vesten, fesme aquest plaher,  
nom dons espant.

\* \*

\*

C2

*La Mort.*

Respon la mort : Veniu galan,  
 no tingau temps,  
 deixau la muller , y tots los bens,  
 queus vull aportár  
 al lloch de hont no podréu tornar  
 sempre ja may ;  
 nom cur si haveu por , ni esglay ,  
 seguiu à mi.

La

*La Anima.*

Jo tremolant li responguí , dient :  
 Senyor , nom procuréu tanta terror :  
 si res voléu,  
 preneu tot quant tinch arréu,  
 eixiu de asi,  
 anau , y feu vostre cami,  
 per caritat ,  
 mirau , que so jove delicat , y novençá.

*La Mort.*

Respon la Mort : daume la ma ,  
 y seguiume :  
 ab crit cruel me diu ,  
 veniu al lloch comú ,  
 aqui no pot estar algú ,  
 ni gran , ni xich .

*La Anima.*

Diguili jo : qui som amich ?  
 com aveu nom ?  
 car dieu aplegau tothom  
 tant flach , com fort ?

*La Mort.*

Respon aquell : Jo so la Mort ,  
 quet vinch citar ,  
 y de aquest mon te vull portar  
 al palau meu .

*La Anima.*

Ollas ! y per amor de Deu deixem estar ,  
 quant ,

*Peregrinació del  
quant serè vell porás tornar , y seguirte.*

*La Mort.*

No vull fer , aram ve be ; puix so aqui  
tota via vindràs ab mi , no pots estar,  
lanima vull arrebaçar de aqueix teu cos.

*La Anima.*

Diguij jo :  
O doloríos nom daréu temps  
de poder ordenar mos bens,  
fent testament,  
y de mon bon enteniment puga deixar  
à donsellas maridar , y rembre catius,  
fer be à morts , y à vius per caritat.

O mort , y hajau pietat de mi mesquí  
evhentme jove , y fadri , y novençá  
ab la que al costat me está,  
y res no sent  
de aquest meu mal , y torment,  
que jo patesch.

O si ella pogués sentir gens ma dolor  
y com sentiria la fredór  
de aquest cos meu,  
sentiria torment molt greu , è inrepós.

O muller despertauvos ajudaume ,  
mirau defensaume , si podeu,  
de aquesta Mort ,  
qui mon poder te lligat fort,  
y mas forças,

y juntament las entranyas del cor desfá,  
y la anima arrebaçá ab grans torments.

O mort, Senyora,  
esperauvos per caritat,  
almenys que prenga comiat  
de ma muller,  
y pregarla que vulla fer en esser mort,  
per satisfer quant tinch à tort uns bens fets,  
y per los pecats que he fets,  
en aquest mon,  
perquem restauren del pregó  
gran del Infern.

Vaigmen mesquí sense govern :  
ni confessar,  
ni puch los pecats recordar  
tant me cuyta  
la Mort, trist que ab mi lluyta ;  
y jam te pres,  
lligat fort no puc dir res.

Ay grans torments !  
sens llum, sens amichs, ni parents  
aixi moriré,  
la mia Mare no veuré,  
ni ma muller,  
ni hom, ni dona del carrer en cas semblant  
los bens en tal cas me son fanch.

Y tots los meus,  
tots dormen, y las penas greus

*Peregrinació del  
de aquest traspas,  
ningú las sent , sino jo llas : Senyora Mort,  
nom doneu torment així fort , hajau espay  
fins al mati ; perque ja may  
no dech tornar.*

*Vullaume la vida allargar , si à vos plau ;  
queus he jo fet , que tant cuytau ,  
heus deservit ?*

*La Mort.*

*Respon ab un terrible crit :  
Deixau rahons ,  
nous valdrán suplicacions ,  
ni apel-lar.*

*La Anima.*

*Y dit açó me va abraçár  
estretament  
que jo perdí mon sentiment ,  
casi esmortit .*

*Volguim alçar sols un petit  
per respirar ,  
y la mort me va tan carregar ,  
que no poguí ;  
llavors en mi mateix diguí :  
trist que faré ?  
ò desditxat , així moriré , que ajudar  
nom puch , ni en res defensar de aquesta ,  
la qual en forma tant feresta me te lligat ,  
y ab si haurá portat catiu ,*

*que*

que estava dins en lo niu de aquest mon,  
y en un punt jo no se com me has llevada  
la cosa per mi tant amada muller , y bens,  
las quals cosas en tals estrems  
nom valen res.

Vaigmen de assi ahont ja mes no tornaré  
é ignoraré ahont iré , ni que será de mí,  
quant seré allá , car he viscut  
en aquest mon tant dissolut en vanitats.

No amava sino ducats , y molts diners,  
no pensava que ja mes hagues de morir,  
ni que aixi hagues de venir soptadament  
la Mort eruel ab gran torment,  
y en descuyt,  
si fos possible fora fuyt  
de son podér.

O trist de mi ! nom puch hayer  
un poch de espay,  
ans vol la Mort,  
que en tal esglay ,  
y fort torment  
muyra sens fer testament,  
ni confessar ,  
ni vol la muller despertar ,  
que dorm tant fort :  
ò ! be se es girat lo deport  
que he passat ,  
despres que al llit me so posat

en

en gran torment,  
 tots los nervis expresament,  
 ab las venas tots se desfan  
 dins en lo cos,  
 arterias , espendia , y cos tot se desfá.

Separantme la anima ab grans tormentos,  
 venen á mancar sentiments,  
 y lo poder,  
 cosa del mon nom pot valer,  
 ni ajudar,  
 y perçó venim à mancar  
 ab gran furor,  
 de agonia , y suhor , y verament  
 no es possible dar entenent  
 lo que pasí  
 aquella hora que morí.

Jo crech sols Deu,  
 es pera dir lo torment greu,  
 que vaig sentir,  
 al temps que estava per eixir  
 la Anima,  
 car la virtut se apaga  
 ab grans senglots.

O com deuriam estar tots aparellats !  
 y confessar nostres pecats  
 cascun dia,  
 y menysprear la alegria de aquest mon  
 que es falsa , y un torn ahont tots rodam.

Y aixi nos abraçém ab los filats  
 de riquesas , y desbarats , al just fent tort,  
 y no fem compte de la mort , que es ab nos  
 perçò cuydam aver repòs  
 molt cautament,  
 ve ella secretament , lligans estret,  
 tant, que ab rasó, ni gavinet nos pot tallar,  
 del qual ningú se pot escusar  
 ni menys fugir,  
 ans certament ha de venir en tal ciment,  
 y noy val or , ni argent ni ser famòs,  
 triunfant , potent , y poderòs  
 ni de linatge  
 de pobres , y de paratje ;  
 y cert te fas,  
 que tot lo predit gustarás  
 en temps molt breu,  
 exemple ne pot pendrer de Deu  
 al qual quant Home,  
 la mort la pres , y miráu com  
 lo ha tractat :  
 si al ques just no ha perdonat,  
 quant menys à nos,  
 los quals de pecats , y errors,  
 estam fornits ?

Tenint eixi los esperits ,  
 viu una claror ,  
 venint en ella mon Senyor

Deu Eternal,  
de Familia Angelical accompanyat,  
Jesus en Cos Glorificat,  
y resplendent,  
molt mes quel Sol transparent  
com lo cristall,  
mes colorit que lo metall nomenat or,  
y de mol major ardor , que foch cremant,  
mes lluminós , y clarejant quel carbuncle;  
estant jo en aquest article de traspassar,  
digui : Mort vullasme afluxar sols un petit  
per recrear lo esperit , ab la tal vista,  
deté un poch lanima trista dintre mon cos ;  
ò Mort , Senyora , esperauos per caritat,  
aaxis será , que pietat en vos noy ha.

Dit açó , ella afluxá los esperits,  
trastornant de aquells limits,  
que pres avia,  
llavors alsí la vista mia  
pera mirar ,  
y viu aquell que me ha criat  
per sa bondat ,  
ver Home , y Deu Jesus Sagrat ,  
ple de clemencia ,  
lo qual tenia audiencia judicial .

Vehent jo esser de criminal ,  
vaigme espantar ,  
y començás de alterar

la carn malalta,  
cada un os per si salta  
en ma persona.

La virtut poca se abandona,  
lo cor tremola  
rompense las venas la sanch brolla  
dins en la pell.

Mirant jo lo Jutge aquell  
tant illuminós,  
senti posar uns clamors  
de mon defalt,  
de un Dimoni ab tal art,  
dient à Deu.

### *Lo Diable.*

Senyor Jutge , aquest es meu,  
puix le guanyat,  
perçò suplicte me sia dat,  
puix me pertany ;  
satisfume lo gran afany,  
que he agut,  
tant prest que hagués coneぐut.  
pendrel á mans :  
despediume , que mil , y tants  
ne tinch al pas,  
tots enllaçats , ab un tal llas , com jo se fer,  
per contentar à llucifer , lo gran Diable.

### *La Anima.*

Respon una veu molt afable y molt humil,

de

*Lo Angel.*

Poderos Deu que me has creat  
pera guardar aquest home,  
qui per jutjar está assí,  
vulles , Senyor , ohir à mi per ta bondat,  
Tu , que morir crucificat per ell volgueres,  
Tu eres aquell que lo deslliurares  
de Llucifer ,  
Tu , qui de ton bon voler  
te feres Home ;  
Tu , Senyor , no ignoras  
com es batejat.

Aquest no pót esser damnat ,  
segons pretench ;  
y segons que probar entench  
per lleys fortes ,  
donant per vençut , y confus  
aquest malvat ,  
lo qual tant temps ha treballat  
en danyarlo .

*Lo Diable.*

Respon aquell molt fort , falló , y enujat ,  
dient : Si he treballat , y so atés ,  
en aver lo que pretés , y desitjat ,  
pot esser sino condemnat aquest mesquí ?  
pot mancar que no vinga à mi  
dins lo Infern ?

Potsme llevar tu Deu etern,  
lo que es meu?

Potsme amagar lo viurer seu  
y quánt ha fet?

Senyor, en aixó no vull plet de part mia,  
ja te vista ta Senyoria la Justicia:  
cert que jo no parlo per malícia, ni passió,  
ans fent força per la raho, jo tinch à dir  
tot lo que puch pera venir al meu obrar.

Vulla mirar ta Majestat aquest procés;  
vulla odir, Senyor, apres lo que diré,  
las rahons, ab que probaré esser tot ver.

*La Anima.*

Mancát aquell petit poder que restat era,  
vent aquella vista fiera,  
y mal agradosa,  
car es vista tan espantosa,  
com lo Diable;  
la Mort, que ans era espantable,  
era gentil,  
la qual ab semblant estil  
vaig suplicar:

O Mort me vulles ofegar,  
y aixi he suplicat me perdonasses,  
ara te prech que desfasses  
mon viurer trist.

Car no volguera aver vist  
lo que veig ara;

llicencia te do desde ara de despedirme,  
matam prest , despedeixme , traume dací.

*La Mort.*

Respon la Mort : No es à mi  
de matarte ,  
quant Deu voldrá ,  
jot do fee quet serviré .

*La Anima.*

Aixi serà que no podré trobar remey ,  
aixi será fora de lley contra de mi ;  
aixi será mon cos mesqui tant atormentat ,  
car tot be serà llevat , y alegria ;  
aixi será lanima mia maltractada ;  
aixi será del tot voltada ma trista sort ,  
aixi será que vos la Mort ,  
que tant cuytaveu ,  
tant , que espay nom donaveu  
sols de parlar ,  
ara nom voleu ofegar ,  
per molt queus diga ,  
ara com teniu la fatiga ,  
cercau camins .

Ara voleu , que per devis vos sia tolta ;  
ara voleu cercar revolta , y desbarát ;  
à tu me clam , que me has creat infinit Deu :  
dit açó , sentì una veu , que me alegra ,  
lo meu Custodi replicá dient així .



*Lo Angel Custodi contra lo Diable.*

*Lo Angel.*

Aqueix procés que tens aqui, vejám que diu.

*Lo Diable.*

Josocontent, sens punt, ni rua ni malvestat,  
Ilegir la sola veritat de quant ell feu,  
y llavors tots coneixereu lo que jo dich  
Aquest en lo temps que fonch xich  
fonch mal criat,  
y així ha perseverat tota via.

y

Com mes anava, mes creixia en mal obrar,  
desordenat en fals jurar, &c.

Y si açò negat serà , provar entench,  
encara mes probar pretench,  
que ha trencats  
los Manaments , que li havieu dats  
ab ques regís.

De amar à Deu vos do avis,  
poch lo amaba,  
lo mundanal mes estimava , quel Altissim ;  
de voler be à son prohisme , no lin volia,  
jurant á Deu tot lo partia tros à tros,  
las festas manadas per Vos  
poch las guardava,  
á Pare , y Mare nols amava,  
à fastomar si , de cor , y de pensa,  
y ell trahi sos enemichs.

Los furts son infinits  
en aquest mon,  
fals testimonis cada jorn ell llevava  
molt sovint adulterava ab gran vilitat,  
y cobejant , ò desitjant quant vivia :  
quant una dona li plahia la requiria,  
molt procurant si volia , &c.

Y si oçó negat serà , probar entench,  
encara mes probar pretench,  
com aquest fals  
en los set pecats Mortals ha molt pecat.

Aixi

Així superbo es estat com Llucifer,  
molt envejós , y llengoter ab avaricia,  
ple de ira , de tristicia en demasia.

Afeminat , ple de luxuria , y de peresa,  
en tractar mals tingué prestesa , &c.

Y si açó negát será probar entench,  
encara mes probar pretench  
dels sentiments, A nsen llesos pogea  
quels ha concordats tots ensembs  
en mal obrar,  
veurer , ohir , gustar , parlar , y olorar,  
sols los empleaba per donar plaher al cos,  
y no per donar à Deu llahors , &c.

Y si açó negat será , probar entench,  
encara mes probar pretench  
de la part mia,  
que ell ab tota falsia , y discordia  
las obras de misericordia poch las coneix,  
y de aquellas fonch molt sech , y aixut.  
Item, quant te, dont ho á hagut sino de tort?  
Aquest pecat es lo mes fort  
de quants he dit,  
ans be cascun dels predits lo condemnará,  
cascun per si lo condemnará eternalment.

Perçó vos prech , Deu Omnipotent,  
quel condemneu,  
y en mans mias lo poséu,  
puix le guanyàt.

Y si per cas me he deixat en lo procés  
algun pecat per ell comés , jo protest,  
en tot lo que resta contra aquest,  
suplicant ho tingues per llest , y enarrat,  
y que nom sia denegat lo replicar,  
& cætera , per si donant lo proposat.

*La Anima.*

Respon aquell meu Advocat  
ab gran ardor.

*Lo Angel.*

Dient : Malvat ho has temor  
de Deu beneyt ?  
com te fas , que ja mes maleyt  
no pots esser :  
si lo que has dit no es ver  
no restaràs avergonyit ,  
com ja estás ple de mals ,  
com tot aquell procés es fals ,  
que perdut te veus ,  
y aportas las tuas lleys ab desconcert ,  
y que tot dia sia desert coneixeràs .

En lo procés sil miras , que tu has portat  
hil trobarás escancellát , y la diada ,  
y mes avant.

Per la part mia replicant  
dels sentiments ,  
y de aquells deu Manaments ,  
que ha trencats ,

y

y de aquells set pecats mortals,  
 en que ha pecat,  
 y de la poca caritat,  
 que ha tinguda,  
 y com tingué la llengua muda  
 en lloar à Deu,  
 y finalment tot lo que feu  
 per abreviar,  
 tot açó entench probar ques satisfer  
 en aquell punt que ell se penit  
 de tot son cor,  
 havent contrició , y dolor de sos pecats,  
 y no volguera perpetrats may los hagués,  
 y deliberà poch après de may pecar,  
 y aixi aná à confessar ab ferm parer  
 de no pecar , y satisfer lo mal guanyat ;  
 en tal cas fonch anullat aquest procés ;  
 Item, al punt que son Confes lo hagué absolt  
 tot lo passat fonch ja resolt , y fet nullo,  
 per virtut de una Butlla , la qual viu jo.

*Lo Diable.*

No denech la confessió , (dix lo Diable)  
 mes no val , ni es lloable lo confessar  
 sens satisfer , ni esmenar la conciencia  
 ni acabar la penitencia à ell dada,  
 la qual puix no ha res fet,  
 nis pot dir satisfe lo mal guanyat :  
 ni lo jurament ha servat à son Confés.

Com

Com donchs no haje cumplit res  
de tot açó ;  
ab justa causa pretench jo  
aquest damnat.

*La Anima.*

Respon tantós mon Advocat  
dient així.

*Lo Angel.*

Aquest se trobá en la fi  
molt penitent,  
à pregar à Deu Omnipotent ab gran suspir  
li donas temps de penedir , y satisfer.  
Item , sempre tingué parer de esmenar  
de satisfer , de tornar lo mal guanyat ,  
y per esser de tal edat mostraba  
com cascún dia milloraba sa conciència.  
Essent així , no es de essència esser damnat  
per averli lo temps mancát ,  
com tots sabeu.  
Perçó à Vos Jesus , y Deu ,  
molt suplique ,  
ta Magestat lo judique ,  
segons lo intent.

*La Anima.*

Devant aquell Omnipotent  
Deu infinit ,  
vehentme de tants mals fornít  
apres de mort ,

aquest-

aquest fonch lo torment més fort  
que jo passí,  
aquesta pena fonch per mi  
mes sentida.

Aquest es qui no te mida  
ni troba par,  
quant Deu Etern vol jutjar  
lo pecador,  
quin plor ! quin plant !  
quin dolor ! quin torment !  
y de cor quin fort batiment !  
quin suspirar !  
quins grans senglots !  
quin gemegar !  
quina gran basca !  
quina angustia ! quina borrasca !  
quin desplaer !  
veurer jutjar , y no saber  
qual guanyará,  
dubtant si perdrá , y si pert  
es tot perdut,  
y sotmés à la servitud del trist Infern :  
y si guanya , guanyará etern , è infinit be.

Estant així aparegué una Senyora  
aquella que Deu tant honora  
alt en lo Cel.

Aquell clar , y net pinsell  
sense pecat :

aque-

*Peregrinació del  
aquella que de puritat lo metro es,  
aquella la qual que per pau es,  
Deu nos ha dat:  
aqualla la qual ha trencat  
del enemich lo cap:  
aquella que es abrich nostre, y be:  
aquella donchs aparegué  
en tal juy,  
en tals paraulas referí  
de par mia.*



### *LA VERGE MARIA.*

Eternal Deu, ta Senyoria vinch suplicar  
aquest devot me vulla dar ta Magestat,  
amat

amát Fill , sia otorgat sens mes tardar,  
puix tot dia  
vivint una Ave Maria me presentaba,  
prenentme per Advocada.

Mirau mon Fill ,  
que à mi toca de defensar  
aqueells los quals de advocar  
me donan paga.

*La Anima.*

Ab tal parlar me apagà  
tots mos pecats  
las culpas , crims , y malvestats ,  
y mos viciis ;  
recordantli tots los servicis ,  
com lo portá nou mesos ,  
com lo alletá ,  
y com fugi en Egipte ,  
y com fadri de dotze anys lo perdé ,  
y ab tals afanys lo recobrá .

Com anant à morir lo deixá  
la Magdalena .

Aquest jo nol puch olvidar ,  
quant fonch petit quanta pena  
presentí .

Com fonch venut com lo trahí  
aqueell Judas ;  
com sas carns foren batudas  
ab açót greu ,

com

*Peregrinació del  
com per deshonra , y menyspreu  
lo coronaren*

de espinas y com lo portaren  
al Mont Calvari,  
en lo qual lloch per nos mori  
clavat en Creu :  
ab tals retrets deslliurem Deu  
de esser damnat.

Lo qual vehent aquell malvat  
enemich Diable,  
molt falló , y no agradable dellis parti,  
y ab ell un altre , que alli va arribar  
ab crit molt gran , y ab pesar,  
que espant me feyan,  
segons las cosas que deyan jo resti  
molt content quant nols sentí,  
y descansat.

En veurer que pas lo que he contat,  
y passaré  
fins al dia que guanyaré  
lo que mas dat,  
germá per çó vesten cuitat,  
no perdes temps,  
puix te he contat tos los estrems,  
que jo passí  
aquella hora que morí,  
y no cregas ;  
que en lo mon majors penas

passás

passás hom nat.

Perçó está aparellat à ben morir,  
y puix no saps quant ha de venir  
la mort cruel,  
está en temor de Rey del Cel dia , y nit.

Quant la mort ve no ve ab crit,  
ni à cert temps,  
venint fa sentir los estremps , y cruetat.

Basta lo queus he contat , à Deu siau,  
de la promesa vos recordeu , que fet aveu  
per traurem de aquest torment greu.

*Lo Pelegri.*

Y promtament,  
la Anima com un vent dallis parti.

Restant jo devall de aquell Pi,  
fins al jorn clar,  
aprés quel cami vaig trobar,  
presi arribí  
en Roma ahont guanyí  
lo Jubiléu.

Lo qual jo presentí à Deu,  
perque Iliurás  
la Anima de aquell cas,  
y fort excés  
la qual me feu mercés,  
donantme avis,  
com sen montá à Paradis lo mateix dia.

Preguem à Deu , y à Santa Maria  
nos fassa obrar

vir-

Peregrinaciò del  
nos fassa obrar  
virtuts santas per arribar en la gloria:  
lo qual demanam cascun dia  
pera regnar  
en Paradis , y sanar lo nostre cor,  
aixiu farà nostre Senyor , quins donarà  
assi Gracia , y allá la Gloria.

Ad quam nos perducat. &c.



### COBLAS DE LA MORT.

**V**Ejas mira ma figura,  
lletja , vil , y sens mesura,  
amador home del mon,  
y mira jo quina som.

Vil , y molt desgraciada,  
la carn de vermens menjada,  
y mitg podrida la ossa  
Jo meu Palau es la fossa.

Tanta , y no de pochs tormentes

tinch

tinch per companya vermens,  
hoc , y mes salada terra,  
y açó quim fa pitjor la guerra.

Que ningun home vol veurer,  
mes cascú pot açó creurer,  
que tal com vosaltres fuy,  
y tal serás demá , ò vuy.

O almenys ans de cent anys,  
no ti valdrán placents banys,  
ni moneda ni argent,  
ni preciós vestiment.

Ni de moll llit lo repós,  
saber , força , ni favors ;  
demanantli llur ajuda,  
recorre com es cayguda.

De Adam la carn à morta,  
digasme ahont se deporta  
aquell sabent Salomó ?  
per qual camí va Samsó.

Tant singular , y tant fort ?  
Absalón no te deport  
en contemplar sa bellesa ?  
Hont es la gran sutilesa.

De Aristotil hom entés ?  
Alexandre ja no es  
en lloch , que mir sa potència :  
Mostram hont es la excelencia.

Dels Emperadors Romans ?

digues,

digues , hont son los Troyáns ?  
hon per Judas Machabéu ?  
Hont es lo Rey de gran preu.

David singular Profeta ?  
per la via mes estreta  
Abrahám passá , y Jacob,  
aquell tan pacient Job.

E Isach , que nom olvida,  
de aquellas carns podridas,  
y de tots los nomenats,  
y ja no son acceptats.

De morir pobres , y richs,  
homens , jovens , y antichs,  
ans tiran la mia corda ;  
pensarás ab mi , y recorda.

Not espante ma memoria  
vejes com es transitoria  
de aquest mon pompa vana :  
singular , y soberana.

Es la mia recordanza ,  
no es prou savi que me llança ,  
ym trau de son pensament :  
lom discret me te present.

Y nos canse de ma vista ,  
y si de ma cara trista  
esli lletja de mirar ,  
pensa que tal deu tornar.

Quant com hom aixo ignoras ,

los jorns , dias ni las horas  
no las sab sino sols Deu,  
pensa mes y not sia greu.

En mi not espant morir,  
jo so causa de avorrir,  
bens , y de fer penitencia,  
y sia en presencia.

Jo si bem mostro tant fera,  
tal com so ja tal te espera  
à tu y à quans ne vindrán,  
pensa mes , y no te engany.

Del mon la perferta vil,  
quint promet que viurás mil  
anys , y morirás en un instant  
met ton seny , y saber tant.

Com porás , en fer servey  
à aquell donador de lley,  
Deu increat , è infinit,  
serveix aquell dia , y nit.

Tem aquell de cor y pensa,  
à sa Magestat immensa  
somet ton cor , y voler :  
Ell es aquell qui valer.

Pot contra fortuna :  
Ell es aquell qui la Lluna,  
los Cels , y Sol fabricá :  
Ell es aquell qui formà.

Adám , lo mar y la terra :

*Coblas de la Mort.*  
 Es aquell que aterra  
 lo cor alt, y sotmet jüs:  
 Ell es aquell qui fa sus.

Llevarse lo quis hamilia:  
 Ell es aquell que lo dia  
 ejir fa, y pondrer lo Sol:  
 Ell es aquell qui tant vol.

Que totes gents salves sien;  
 tem aquest y not desvien  
 del present mon, plahers vans,  
 à ell adereça los cants.

Y prega ab cor devot,  
 lo qual es aquell qui pot  
 donar vida despres de mort,  
 prega donchs ab lo cor fort.

Sens duptar, y ardentment  
 servarás son Manament,  
 y serás llunyat de mal;  
 no obllits lo Juy final.

Jorn tremolós, y terrible,  
 y si be es tant horrible,  
 lo meu cos y meu esguart,  
 llitj sovint, y llitj apart.

Aquestas mias rahons,  
 prega à Deu ab pensa bona  
 Per fugir la mort segona. Amen.

Ego Fr. Antonius Her, Sacrae Theologiæ Profes-  
 sor, Ordinis Prædicatorum, fateor me legisse presens  
 opus, et illud aprobo esse Catholicum. FIN.